İlk Türk İslam Devletleri — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 6 soru

1. Gazneli Devleti'nin kuruluş temelini atan ve Horasan'daki Sâmânî valiliğini ele geçirerek bağımsız bir güç hâline gelen Türk komutanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sebük Tigin

B) Gazneli Mahmut

C) Alp Tigin

D) Tuğrul Bey

E) Tabgaç Buğra Han

Anadolu’ya düzenlenen ilk Selçuklu akınları, 1015-1021 yılları arasında Çağrı Bey’in komutanlığında gerçekleştirilmiştir. Bu akınların niteliği, sonraki Türk ilerleyişinin amaçları bakımından önem taşımaktadır.

2. Buna göre bu akınların temel amacı aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Büyük Selçuklu Devleti’nin kuruluş merkezini değiştirmek

B) Anadolu’nun kapılarını Türklere kalıcı biçimde açmak

C) Anadolu hakkında bilgi edinmeye yönelik keşif yapmak

D) Bizans ile yapılan ilk savaşı kesin bir zaferle sonuçlandırmak

E) Bizans’ın Anadolu’daki hâkimiyetini kesin olarak sona erdirmek

3. Alp Arslan’ın Bizans’ın Doğu Anadolu’daki önemli kalesini fethetmesi ile Anadolu’nun kapılarını Türklere açan 1071 zaferi arasındaki kronolojik ayrım dikkate alındığında, söz konusu kale fethinin tarihi aşağıdakilerden hangisidir?

A) 1015-1021

B) 1048

C) 1064

D) 1071

E) 1141

Büyük Selçuklu Devleti döneminde, Anadolu’ya yönelik ilk akınlar keşif amacıyla gerçekleştirilmiş ve bu girişimler Çağrı Bey’in komutasında yürütülmüştür.

4. Bu bilgilerde sözü edilen akınların düzenlendiği dönem aşağıdakilerden hangisidir?

A) 1015-1021 yılları

B) 1048 yılı

C) 1064 yılı

D) 1071 yılı

E) 1141 yılı

5. 1048 yılında gerçekleşen ve Büyük Selçuklu Devleti ile Bizans arasındaki ilk savaş olarak bilinen muharebe aşağıdakilerden hangisidir?

A) Katvan Savaşı

B) Ani Kalesi’nin fethi

C) Malazgirt Muharebesi

D) Anadolu’ya ilk akınlar

E) Pasinler Savaşı

6. Büyük Selçuklu Devleti'nin Anadolu'ya yönelik, Çağrı Bey'in komutasında ve keşif amacıyla gerçekleştirilen askerî hareketleri için aşağıdaki zaman aralıklarından hangisi doğrudur?

A) 1015-1021

B) 1048

C) 1064

D) 1071

E) 1141

Cevap Anahtarı

1. C
2. C
3. C
4. A
5. E
6. A

Çözümler

1. Gazneli Devleti'nin temelini atan kişi Alp Tigin'dir. Horasan'daki Sâmânî valiliğini ele geçirerek bağımsız bir güç oluşturmuş ve Gazne merkezli devletin kuruluşuna zemin hazırlamıştır. En güçlü çeldirici Sebük Tigin'dir; zira Sebük Tigin de Gazneli hanedanıyla yakından ilişkili olup Alp Tigin'in damadıdır ve devleti daha da güçlendirmiştir; ancak temeli atan kişi değildir. Gazneli Mahmut ise devleti en parlak dönemine ulaştıran hükümdardır, kuruluş figürü değildir.

2. Çağrı Bey'in komutasındaki 1015-1021 akınları keşif amaçlı düzenlenmiştir. E Bizans hâkimiyetinin sona erdiğini değil, henüz bilgi toplama aşamasını ifade eder; A ise daha sonraki gelişmelerle ilişkilidir.

3. C, Alp Arslan'ın Ani Kalesi'ni fethettiği yılı belirtir. D, Anadolu'nun kapılarının açıldığı Malazgirt zaferine; B, Büyük Selçuklu ile Bizans arasındaki ilk savaşa; E, Karahıtaylar karşısındaki Katvan Savaşı'na; A ise keşif akınlarına aittir.

4. İlk Selçuklu akınları keşif amacı taşıdığı için A döneminde düzenlenmiştir. B Pasinler Savaşı'nın, D Malazgirt Savaşı'nın, C Ani Kalesi'nin fethiyle, E ise Katvan Savaşı'yla ilişkilidir.

5. 1048 yılında yapılan ve iki devlet arasındaki ilk savaş olan olay Edır. C 1071 yılıyla, B bir kale fethiyle, A 1141 yılıyla; D ise bir savaş adı değil, daha erken dönemdeki askerî girişimlerle ilgilidir.

6. A Anadolu'ya yönelik ilk Selçuklu akınlarının keşif amacıyla düzenlendiği dönemdir. B Pasinler Savaşı'nın yılıyla, C Ani Kalesi'nin fethiyle, D Malazgirt Muharebesi'yle, E Katvan Savaşı'yla ilişkilidir; bu tarihler soruda belirtilen akın dönemini karşılamaz.